

De Stad Limburg

**Pleidooi voor meer stedelijkheid
en samenwerking**

inhoud

9
Pleidooi voor meer stedelijkheid en samenwerking

11
Limburg vandaag

13
Limburg morgen
[De stad Limburg]

13
Een pleidooi voor meer stedelijkheid is vooral een pleidooi voor meer samenwerking

17
Wonen “in ‘t stad”: ambitie voor groei?

18
Aandachtspunten voor de stad Limburg
“It’s all about the economy, you stupid”...19
Onderwijs...21
Mobiliteit...22
Verhalen...23
Sterren...25
Imago...26

27
Verbluffende toekomst

36
Colofon

De Stad Limburg

Toon Aerts (°1977)

KORTFILMS:

- Perfect Drug (2012)
- Dialing The Devil (2001)
- Destroy All Planets (2000)
- Die, Robot, Kill (1999)
- Instant Noodles (1998)

VIDEOCLIPS:

- 'Black Mold' The Jon Spencer Blues Explosion (2012)
- 'Juvenile Heart Attack' the Sore Losers (2011)
- 'Beyond Repair' the Sore Losers (2010)
- 'Everything You Are' van Mon-O-Phone (2009)
- 'Back From The Grave' van El Guapo Stuntteam (2007)
- 'Locked Up' van Fence (2006)
- 'Sink That Ship' van The Kaiserchiefs (2005)
- 'Battles Across The Stereo Spectrum' van El Guapo Stuntteam (2004)
- 'Me Crazy, You Sane' van Millionaire (2002)

RECLAMEFILMS (SELECTIE):

- Equal Payday (2013)
- Studio Brussel 'Week van eigen Kweek' (2013)
- De Standaard (2012)
- Klara 4 Kids (2012)
- Independer (2010)
- Ford Mirakels 'Gustavo' (2009)
- Het Nieuwsblad 'Tetentent' (2009)
- Hebbes.be (2008)
- Duyvis 'Mother Nature' (2007)
- Studio Brussel 'Tijdloze 100' (2007)
- Nationale Loterij 'King Of Cash' (2006)
- EA Games 'Burnout Revenge' (2005)
- Lipton Ice Tea 'Create Your Own Summer' (2005)
- Asics 'Gel TV' (2005)
- Internationaal Film Festival Rotterdam (2004)
- KPN 'Digitale Televisie' (2004)
- Planet Internet 'Spamfilter' (2003)
- Ben 'Ben & Wil' (2002)
- Ikea 'Opening' (2002)
- Duyvis Crac-A-Nut 'Olifant' (2002)

FOTOGRAFIE (SELECTIE):

- Persfoto's The Hickey Underworld (2012)
- Persfoto's Mad About Mountains (2012)
- Persfoto's Fence (2012)
- Persfoto's The Nichtwitches (2011)
- The Word, 'Red Issue' (2011)
- The Word, 'Black Issue' (2011)
- The Word, 'Russian Issue' (2010)
- The Word, 'Graveyard Shift' (2010)
- Persfoto's the Sore Losers (2010)
- The Word 'Graveyard Shift' (2010)
- Setfotografie '22 Mei' (2009)
- Setfotografie 'Gentle Creature' (2008)
- Persfoto's Vermin Twins (2008)
- Persfoto's Mon-o-Phone (2008)
- Persfoto's Vandal X (2008)
- Front magazine nr. 9 (2007)
- VICE volume 1 nr. 8 'Black Keys' (2006)
- VICE Photo Issue volume 1 nr. 5 (2006)
- Persfoto's The Shovels (2006)
- Persfoto's Radio Infinity (2006)
- Persfoto's El Guapo Stuntteam (2005)

EXPOSITIES:

- 'Innercoma', at Z33, Hasselt (2010)
- 'Road Trip', at Artspace Leguit, Antwerp (2009)
- 'Road Trip', at The Ambassadors, Amsterdam (2008)
- 'Noise Of Quasar', at MAMA, Rotterdam (2007)
- 'Industries For The Blind', at the Allice Gallery (2007) Brussels.
- 'Noise Of Quasar', at S.M.A.K., Gent (2006)

Toon Aerts

In 2001 studeerde Toon Aerts (°1977) cum laude af aan St.-Lukas Filmschool te Brussel met zijn kortfilm 'Dialing The Devil'. Met deze film won hij meerdere prijzen in binnen- en buitenland, waaronder op het Kortfilmfestival van Leuven (BE), Het Grote Ongeduld (BE), Courtisane (BE), 3rd Pixie Awards (USA) en de Golden Sheaf Awards (CAN).

Toon werd vrijwel onmiddellijk door Brussels productiehuis CZAR benaderd om reclamefilms te regisseren. Toon's reclamecarrière had een blitse start en hij regisseerde al snel voor de meest creatieve bureaus van België, waaronder Duval Guillaume Brussels, Famous, Mortierbrigade, Saatchi & Saatchi, etc...

Zijn werk ging ook niet onopgemerkt in het buitenland; in Nederland regisseerde Toon een campagne voor het Amsterdams reclamebureau Kessels-Kramer. Hiermee won hij in 2002 The Young Directors Award in Nederland, waarmee zijn carrière in Nederland een serieuze boost kreeg.

Maar Toon maakte ondertussen ook tijd voor andere projecten zoals documentaires, videoclipps en fotografie. Zo maakte Toon niet enkel videoclipps voor Belgische bands zoals Millionaire, the Sore Losers, Mon-O-Phone, El Guapo Stuntteam en Fence. Hij maakte ook de promotiefoto's voor the Sore Losers, Vermin Twins, Mad About Mountains, Fence en Mon-O-Phone.

Zijn videoclip voor "Back From The Grave" won de prijs voor beste videoclip op het Kortfilmfestival Leuven Kort 2008. Hij werd verder getoond op het twee maandelijkse BUG Music Video Festival in London and werd geselecteerd voor the Mirrorball section van het Edinburgh International Film Festival 2008. Recentelijk schoot Toon zijn eerste internationale videoclip voor de befaamde Jon Spencer Blues Explosion. Het resultaat is een klassieke mini horrorfilm die men best niet op nuchtere maag bekijkt...

Ondertussen heeft hij de smaak ook te pakken gekregen als muzikant, hij maakt sinds 2012 als bassist deel uit van The Sha-La-Lee's. Deze band, met leden uit onder andere Millionaire, the Sore Losers en Noordkaap, speelt een aanstekelijke mix van 60's garage en classic rock. De band wordt nu al een

“cult supergroep” genoemd en deelde onder andere het podium met The Datsuns, The Rival Sons en The Jon Spencer Blues Explosion.

In 2012 ging zijn nieuwste kortfilm “Perfect Drug” in première. De film werd zeer goed ontvangen door pers en won de prijs voor de beste kortfilm op Het BIFF 2013 en Imagine FilmFestival te Amsterdam.

Toon zijn werk, of het nu zijn films of zijn foto's betreft, wordt gekenmerkt door een uitgesproken visuele stijl. Zijn werk refereert duidelijk naar elementen uit de populaire cultuur zoals horror- en science fictionfilms, maar ook naar jaren '70 exploitation en televisieseries. Toon houdt van beelden die luid, kleurrijk en 'larger than life' zijn. Hij probeert de kijker te intrigeren, probeert zijn aandacht te krijgen en belangrijker, probeert de kijker te tonen hoe hij zelf naar de realiteit kijkt

Toon Aerts, Barbershop

Toon Aerts, Barbershop 2

De Stad Limburg

Pleidooi voor meer stedelijkheid en samenwerking

Waarom deze titel? Limburg is toch een provincie, ‘onze’ provincie, is daar dan iets mis mee? Neen, helemaal niet. Alleen ben ik als gouverneur erg bezorgd over de ontwikkeling van onze provincie. Ik beschouw het immers als één van mijn taken om na te denken over de toekomst van Limburg. Om te inspireren, voorzetten te geven en op zijn minst discussies op gang te brengen. Vandaar deze eerder gewaagde titel als pleidooi om “meer stedelijkheid” te introduceren in het groeipad van onze provincie en daardoor nogmaals de nood aan “meer samenwerking” binnen een hernieuwd bestuurlijk model Limburg te onderstrepen.

Mijn grootste drijfveer hierbij zijn de volgende generaties, de jongeren van morgen. Ook zij moeten kunnen wonen en leven in een regio die zo niet alles, toch veel te bieden heeft. Laat mij nu nét sceptisch zijn over dit laatste. Ik weet niet of dit Limburg voldoende gewapend is om de uitdagingen waar zij voor staat te realiseren. Wat ik wel weet is dat het aan de beleidsmakers van vandaag is en aan allen die verantwoordelijkheid dragen in de samenleving om NU actie te ondernemen en alleen nog de juiste dingen te doen. Mijn leraar Latijn in het Atheneum van Hasselt, de heer Motmans zaliger,

**Ik weet niet of dit
Limburg voldoende
gewapend is om
de uitdagingen
waar zij voor staat
te realiseren.**

sprak ooit de wijze woorden: “Voor mij moet ge het niet doen, mijn toekomst ligt toch in het verleden.” Wel ik hoop dat dit simpele besef goed doordringt in alle geledingen van onze maatschappij. Want zeker wanneer u het vandaag goed heeft, moet u bereid zijn om toch de noodzakelijke inspanningen te doen om de kansen op een evenwaardige toekomst van uw kinderen en kleinkinderen te vrijwaren. Wij zijn vandaag immers verantwoordelijk voor hoe de jongere generaties morgen zullen leven. Het kan daarom niet zijn dat wij enkel (en weer opnieuw) naar de anderen kijken om ons te steunen. Neen, wij moeten het nu zelf gaan doen. Op eigen kracht en met een sterke zin voor ambitie. Het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat en de visietekst Limburg 2.24 bevatten voldoende actielijnen om onze regio zelf op te tillen. Wij moeten enkel bereid zijn dit gezamenlijk aan te pakken, voluit gelovend in onze eigen instellingen en organisaties. De Limburgers moeten zeker stoppen om in elk dossier bezwaren te uiten en overal altijd tegen te zijn. Anders volgt straks, na het NIMBY- en het Banana syndroom (build absolutely nothing anywhere near anyone), de absolute stilstand met “build absolutely nothing at all, now or anytime”. Vergeet daarom niet: onze toekomst staat op het spel, écht op het spel.

Van op een macro niveau bekeken lijkt dit alles waarschijnlijk overdreven. Wat maakt het dan immers uit waar mensen werk vinden en goed kunnen leven? Of dat nu in Maaseik, Leuven, Antwerpen, Barcelona of San Francisco is, als men maar gelukkig is. Gedeeltelijk is dat ook wel waar, we mogen niet te provincialistisch denken. Maar ik vind dat Limburg ook belangrijk is, dat we hier ook het recht hebben op grote welvaart en dat jonge mensen hier niet per sé moeten vertrekken om een mooie toekomst uit te bouwen.

Om het tij te kunnen keren en te lukken in ons opzet is dus een vastberaden en doelgerichte aanpak van de SALK-uitdagingen prioritair. Als deze aanpak kan steunen op - en gebeuren binnen een kader van “meer stedelijkheid en samenwerking” dan ben ik overtuigd dat wij zo samen de bouwstenen leggen van het Limburg van morgen met meer connectiviteit, sterkere samenhang en betere samenwerking. Al moet Vlaanderen dan wel de bijzondere positie die het provinciebestuur Limburg inneemt in het bestuurlijk landschap willen valoriseren. En dat lijkt niet meteen het geval te zijn. Nochtans nu goed één jaar geleden schreef ik in de beschouwing van de gouverneur: “Wie de provincie Limburg wil afschaffen dwaalt. Want wie de provincie Limburg afschaft zal haar de dag later opnieuw heruitvinden nèt omwille van het feit dat Limburg vraagt om een bovenlokaal bestuur. Dat dit hernieuwd provinciebestuur vertrekt van een andere

rol en inhoud is voor mij evident. Als bestuurlijke partner van – en kenniscentrum voor – de lokale besturen kan zij uitgroeien tot een relevant bestuur ‘stad Limburg’ dat mee bouwt aan de ontwikkeling van de regio en aan de versterking van de beleids- en bestuurskracht van de steden en gemeenten. Verderop in de tekst zal ik graag uitleggen wat “meer stedelijkheid” kan betekenen en waarom “meer stedelijkheid” volgens mij zo belangrijk kan zijn in deze nieuwe bestuurlijke context.

Limburg vandaag

Met de aangekondigde sluiting van de Ford-vestiging in Genk, vandaag 24 oktober 2013 bijna dag op dag één jaar geleden, werd het ons opnieuw pijnlijk duidelijk hoe kwetsbaar onze regio eigenlijk wel is. Nog maar net de reconversieperiode van de mijnsluitingen (in de jaren ‘80) achter ons gelaten worden wij keihard geconfronteerd met de rauwe werkelijkheid. Het Limburgse economische weefsel is te broos. De impact van de sluiting zet ons jaren terug in de tijd. De Limburgse werkgelegenheid – en de welvaart – staan onder druk terwijl de totale en de beroepsbevolking blijven stijgen en de productiviteit daalt. Onhoudbaar op termijn. De werkloosheidsgraad is structureel hoger dan het Vlaamse gemiddelde en treft vooral de laaggeschoolden. Bovendien kent de Limburgse beroepsbevolking een scholingsachterstand. Een dramatisch gegeven tegen de achtergrond van het feit dat wij al jaren weten dat de kennis van de Nederlandse taal één van de belangrijkste oorzaken is. De Limburgse economie mist innovatiekracht en ondernemerschap en onze bedrijven zijn te weinig exportgericht. De regio is bovendien onvoldoende ontsloten zowel over de weg, het water als per spoor.

Het economisch DNA van onze provincie moet dus dringend vernieuwd worden. Het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat is daarover helder. Er is nood aan een vernieuwende strategie die ons economisch weefsel duurzamer maakt en zo garant staat voor een sterke jobcreatie. De strategie die het SALK voorstelt zit vervat in de zogenaamde zeshoek: meer duurzame jobs, meer en sterker ondernemerschap, meer en vooral doelgerichtere innovatie, meer en betere opleidingen, meer exportgerichtheid en een betere ontsluiting. Dit alles steunend op twee belangrijke basisprincipes, met name interregionale samenwerking en “community formation”. Het eerste doelt op de kracht van

de samenwerking met andere regio's, het tweede wil vooral linken en relaties creëren tussen mensen, bedrijven, instellingen en overheid om door optimale ervarings- en kennisuitwisseling de basis te leggen voor een open innovatie, de kritische succesfactor van de economie van morgen.

Het is zonneklaar dat enkel door een gericht beleid wij terug kunnen aanknopen bij economische groei. De keuzes waar wij voor staan zijn tegelijk een uitdaging, maar evenzeer een kans. Het geeft ons namelijk een unieke mogelijkheid om nu daadwerkelijk aan te sluiten op de nieuwste economische en maatschappelijke trends. En troeven zijn er: onze **ligging** – inmiddels al duizendmaal geroemd – weliswaar perifeer in Vlaanderen doch in de Euregio midden in de kern, met goed 3,9 miljoen inwoners. De aanwezigheid van nog voldoende beschikbare **ruimte** om te groeien en te ontwikkelen. Het alom geprezen **Limburggevoel** van samenhang en openheid dat stimuleert en enthousiasmeert om er “samen voor te gaan”. Maar ook het SALK- uitvoeringsplan zelf, steunend op de **solidariteit** vanwege de Vlaamse en federale overheid, maar evenzeer op het **dynamisme** bij de privésector en de overheid om er nu daadwerkelijk iets van te maken.

Dat zal nodig zijn. Het imago van onze provincie, onze regio zal meer moeten zijn dan wat het vandaag al is. Naast gastvrij, genereus, groen en gezellig zal de regio evenzo moeten uitblinken in innovatie, vernieuwing en levenskwaliteit. Tot in elke vezel.

Dit zal een belangrijke voorwaarde zijn om straks de dreigende braindrain te stuiten en zo op termijn de krimp te vermijden. Nog niet zo lang geleden verscheen er een korte artikelenreeks waarin jonge Limburgers die weggetrokken zijn uit onze provincie, geïnterviewd werden.

Joachim 24 jaar uit Genk. Sabrina 21 uit Hasselt en Sander 25 uit Maaseik. Hen werd gevraagd hoe zij Limburg zien. Volgende uitspraken kunnen tellen: *“Ik hou van mijn provincie, ben er zelfs trots op, maar ik zou er mijn ambities niet kunnen waarmaken”, “In mijn gemeente is niets te beleven, het ligt geïsoleerd, er ligt geen snelweg noch goeie treinverbindingen”, “Ik kies om te leven in een stad, ik woon nu dichtbij Brussel en Mechelen”, “Veel van mijn vrienden van de unief zijn weggetrokken uit Limburg” “De meeste van mijn vrienden die in Limburg gebleven zijn, zijn laaggeschoold en vruchteloos op zoek naar werk. Mijn vrienden zijn*

Naast gastvrij, genereus, groen en gezellig zal de regio evenzo moeten uitblinken in innovatie, vernieuwing en levenskwaliteit. Tot in elke vezel.

ontgoocheld, maar vooral gelaten". Elke dag opnieuw keren jonge Limburgers hun geboorteplaats in Limburg de rug toe omdat elders – buiten Limburg - het aanbod aan jobs, voorzieningen, woningen, beleving etc. beter is. De cijfers voor de Limburgse gemeenten tonen aan dat de terugval over 10 jaar (1991 – 2012) van de 20 - 29 jarigen substantieel is en voor de jonge gezinnen (30 -39 jarigen (0-9 jarigen) zelfs nog opmerkelijker. Zeker als je vergelijkt met de Vlaamse centrumsteden. (cijfers in bijlage)

Dit wegtrekken leidt naar een verdere verarming en verschraling. Een vicieuze cirkel die dringend moet doorbroken worden.

Denken in stedelijkheid kan bovendien nuttige antwoorden geven op essentiële vragen van morgen én kan ons daardoor een geweldige voorsprong geven op andere regio's.

Limburg morgen

[De stad Limburg]

Hoe onze regio zich morgen moet vernieuwen is afhankelijk van verscheidene factoren. Voor mij is het in elk geval zo dat meer stedelijkheid, betere samenwerking en het streven naar een hoge levenskwaliteit belangrijke dragers zullen zijn voor een succesvolle aanpak. Denken in stedelijkheid kan bovendien nuttige antwoorden geven op essentiële vragen van morgen én kan ons daardoor een geweldige voorsprong geven op andere regio's. Laat ons daarover nadenken. Laat ons daarom slim plannen en investeren.

Een pleidooi voor meer stedelijkheid is vooral een pleidooi voor meer samenwerking

Laat mij eerst afrekenen met een halsstarrig misverstand. Stedelijkheid betekent voor mij niet louter meer bakstenen, wegen en gebouwen. Het zou jammer zijn de kracht van de idee hierin te willen smoren. Stedelijkheid (stad Limburg) betekent niet de fusie van de 44 gemeenten. Of het inperken van de lokale

autonomie en/of het afstaan van bepaalde bevoegdheden aan de provincie. Dit is niet realistisch en hoegenaamd niet mijn intentie.

Neen, meer stedelijkheid betekent uiteraard meer stedelijke sfeer, meer stedelijke beleving. Die hebben we zeker nodig. En het zou me te ver leiden om in detail te beschrijven wat dit concreet betekent, stedelijke beleving is bovendien verschillend van persoon tot persoon. Laat ons samen 'echte' steden bezoeken om duidelijk die sfeer van stedelijkheid te bepalen en te ontdekken wat we hier missen.

Meer stedelijkheid betekent ook meer verbondenheid en samenhang. Meer knooppunten en meer synergie. Dit over de verschillende maatschappelijke domeinen: arbeidsmarkt, cultuur, economie, mobiliteit, wonen, vrije tijd, zorg, ... en op bestuurlijk vlak. Vooral op bestuurlijk vlak.

Meer stedelijkheid betekent evenmin dat er geen dorpen meer mogen zijn of dat het een keuze is tegen het platteland. Helemaal niet. De idee stoelt op een duurzame gedachte en wil nét de kracht en de identiteit van de dorpen en plattelandskernen versterken door ze in een stedelijke logica beter te integreren, te versterken en beter met elkaar te verbinden. De stad Limburg heeft maar slaagkans als ze alle Limburgse gemeenten (deelgemeenten van de stad Limburg) beter maakt.

Een hele uitdaging, maar zeker de moeite waard!

Het is zeker niet mijn bedoeling om in fysische termen over de stad Limburg te denken. Zo zou ik in plaats van stad Limburg het ook kunnen hebben over de Regio-stad Limburg of over de Metropool Limburg.

Mijn pleidooi voor meer stedelijkheid steun ik op een aantal vaststellingen.

*

De structurele problemen waarmee onze provincie kampt, blijven blijkbaar terugkomen. Of zoals een oud- medewerker van eregouverneur Roppe mij onlangs toefluisterde: "Gouverneur, de problemen die opgesomd worden in het SALK waren er 50 jaar geleden al. Hoe komt het dat deze nu nog niet zijn opgelost?" Is het antwoord te vinden in het feit dat wij als provincie tot op vandaag nog altijd te veel **versnipperd** zijn? Dat wij daardoor aan kracht, schaal en ambitie verliezen?

In heel Europa, in heel de wereld voert men een strategie met betrekking

tot de ontwikkeling van stedelijke regio's. In een geglobaliseerde wereld is het immers meer en meer nodig om bij politieke, economische, ruimtelijke, sociale en culturele keuzes enig gewicht in de schaal te kunnen werpen. Vandaar mijn keuze dat als wij iets willen betekenen en bovenlokale of regionale vraagstukken efficiënt willen oplossen, wij moeten kiezen voor een gecoördineerd beleid op een grotere schaal.

*

De jonge mensen die vandaag keuzes moeten maken, willen vooral daar wonen en leven waar iets te **beleven** valt. In een regio met een verhaal. Met een degelijk aanbod van jobs, goede verbindingen, betaalbare moderne woonvormen, een sterk uitgebouwd cultuur- en vrijetijdsgebeuren en vooral een dynamische, coole en aantrekkelijke sfeer.

De cijfers bewijzen dit. Twintigers maar ook dertigers en jonge gezinnen, kiezen om te wonen in een stedelijke omgeving. Het gaat dan vooral om studenten die blijven hangen in hun studentenstad, maar evenzeer om een belangrijke groep die naar de stad trekt omdat ze er een job vinden, een betaalbare woonplaats (bouwgronden in buitengebied zijn schaars of te duur) en/of omdat er in de stedelijke omgeving iets meer te beleven valt.

*

In een studie van het Steunpunt Werken en Sociale Economie uit Leuven blijkt dat van de 14 lokale arbeidsmarktgebieden het Limburg en West-Vlaanderen zijn die het **laagst scoren** op de ranking "inwoners vinden werk dichtbij huis". De laagste graad van "zelfvoorziening" (jobs in eigen streek) is zelfs de regio rond Genk. Slechts nipt de helft van de inwoners in Genk vindt er in de nabijheid een job.

Als wij kijken naar de hoogtechnologise jobs dan zijn het in Vlaanderen het grensgebied Limburg/Nederland en de regio Hasselt-Sint Truiden die het minst aantal jobs in de hoogtechnologise sector kunnen aanbieden.

*

Vandaag zien wij aan de cijfers dat bepaalde gemeenten in onze provincie stilaan bedreigd worden met een opvallende daling van twintigers en dertigers. (*) Het fenomeen, dat al goed gekend is bij onze noorderburen in Nederlands-Limburg en daar de **krimp** wordt genoemd, zet ons verder aan tot nadenken over de kracht van de kleinere gemeentes en het aanbod van voorzieningen dat moet gegarandeerd kunnen worden.

De bevolkingsprognoses opgemaakt door de studiedienst van de Vlaamse overheid voorspellen een stagnatie en zelfs een daling van de bevolking in het buitengebied tegen 2030. Een krimp die bovendien samenvalt met een vergrijzing van de bevolking.

*

Het kan niet ontkend worden dat vandaag **steden** een meer en meer belangrijker rol gaan spelen in de wereld. “De toekomst is aan de stad” schreef Benjamin Barber, vooraanstaand Amerikaans politiek filosoof. Er leven voor het eerst in de geschiedenis van de mensheid meer mensen in steden dan op het platteland. De helft van de wereldbevolking en liefst 78 % van de westerse wereld woont in de stad. Het blijkt dat overal ter wereld het stedelijk niveau beter werkt dan regio’s of staten. Vooral omwille van het feit dat ze een juiste schaal aanreiken aan de burgers, betrokkenheid creëren en altijd op zoek gaan naar samenwerkingsmogelijkheden. “Steden overal ter wereld halen betere resultaten in hun aanpak van grote maatschappelijke problemen zoals bijvoorbeeld de klimaatopwarming.”

Ook andere auteurs als Geert Mak (“Reizen zonder John”) en Richard Florida (“The rise of the creative class”) geven elk op hun manier aan waarom gebieden die fout investeren ontvolken en wat precies de grote aantrekkingskracht vormt van steden. Dirk Holemans (ecologische denktank Oikos) ziet steden als creatieve bijenkorven waarin we gezamenlijk onze sociaalecologische toekomst uittekenen en waar tevens de zo belangrijke sociale innovaties het best kunnen gedijen.

De stad Limburg gaat dus vooral over het bepleiten van een betere samenwerking. Twee jaar geleden droeg mijn Rede voor de provincieraad reeds de titel: samenwerken. De slotwoorden van de Rede wil ik graag in herinnering brengen: “Wat mensen verbindt, bindt hen ook! De toekomst van Limburg is aangebroken en heeft een naam: samenwerken.” Ik denk dat de kracht van samenwerken vandaag nog te veel onderschat wordt. Niettemin is iedereen ervan overtuigd dat samenwerken tot betere resultaten leidt.

Dit betekent dat we een methodiek moeten bedenken waarmee we de samenhangigheid tussen de Limburgse gemeenten verhogen. Een structuur waar gemeentegrens-overschrijdende uitdagingen en problemen besproken en beslist worden.

Wat mensen verbindt, bindt hen ook! De toekomst van Limburg is aangebroken en heeft een naam: samenwerken.

In het SALK wordt “**community formation**” aangehaald als belangrijk basis-principe. “Community formation” start met het samenbrengen en samenwerken van verschillende mensen en disciplines. In die samenwerkingsverbanden is iedereen eigenaar, wordt kennis en ervaring gedeeld en middelen efficiënt en doelmatig ingezet. Limburg kent vandaag al goede voorbeelden, maar het zal nodig zijn om deze modellen te multipliceren. Wij moeten als het ware samen een nieuw verhaal voor Limburg schrijven.

Daarom zullen wij, naast mensen, expertise en kennis, de nodige middelen moeten activeren en samenbrengen. Een voorbeeld dat zeker tot de verbeelding kan spreken zijn de middelen die vandaag in Limburg aanwezig zijn. Als we de begrotingen van 2013 van de 44 Limburgse gemeenten samen met deze van het provinciebestuur optellen dan komen we aan een bedrag van meer dan een miljard euro. Als we daarvan jaarlijks 5 % reserveren voor gemeenschappelijke bovenlokale acties dan hebben we alvast 50 miljoen per jaar extra voor een gezamenlijk project. Voeg daarbij de middelen van LRM, LSM, Nuhma en andere intercommunales en we kunnen autonoom, zonder altijd de hand open te houden voor extra-steun van Vlaanderen of Europa, een eigen strategisch beleid voeren. Belangrijke voorwaarde hierbij is wel dat iedereen bereid moet zijn te denken en te handelen met het oog op het algemeen belang, lees het Limburgse belang in plaats van enkel het eigenbelang, lees het belang van de eigen stad/gemeente. Denken als één stad, de stad Limburg.

Wonen “in ’t stad”: ambitie voor groei?

Limburg is ondanks alle problemen op dit ogenblik nog een bijzonder aantrekkelijke en kwaliteitsvolle regio. Natuurlijk kan het nog beter en moeten we onze problemen aanpakken maar het is hier goed om te wonen. En juist daar moeten we meer op inzetten, dat moet onze troef worden.

Limburg kan op termijn een stedelijke omgeving aanbieden met de voordelen en het aanbod van een stad, maar niet met de nadelen ervan ...: noem het een veilige, zorgzame en onderwijssterke stad! Met een sterke focus op klimaat-neutraliteit en innovatieve en creatieve economie. Met een sterk en divers uitgebouwd cultuuraanbod (lees: podiumkunsten, musea, design, architectuur, gastronomie, toerisme, sport, ...). Met een uitgelezen keur aan natuurparken,

bossen en domeinen (Ter Hills met het Nationaal Park, Bosland, De Wijers, Bokrijk, ...), met betekenisvolle, goed toegankelijke, publieke ruimtes en met een degelijk uitgebouwde kindvriendelijke infrastructuur (opvang, ontspanning, ...).

Als Limburg, de stad Limburg zich op deze wijze verder ontwikkelt dan kan men wat mij betreft, mits de verbindingen tussen wonen en werken goed zitten, perfect in Leuven, Antwerpen, Maastricht of Eindhoven gaan werken en tegelijk goedkoper en kwaliteitsvoller (lees: beter betaalbaar en met meer ruimte, veiliger, duurzamer, groener) blijven wonen in Limburg. Daarom is mobiliteit (intern en extern) zo belangrijk en moet hier fors worden op ingezet.

Waarom zouden wij bovendien niet durven denken aan verlaagde gemeente-belastingen om zo een extra stimulans te geven aan jonge gezinnen om hier te investeren in hun leven?

Het kwaliteitsvol wonen in Limburg is een troef die we niet alleen moeten gebruiken om onze jonge mensen hier te houden maar ook om nieuwe inwoners aan te trekken.

We moeten de ambitie hebben om niet alleen in kwaliteit maar ook in kwantiteit (lees aantal inwoners) te groeien.

Aandachtspunten voor de stad Limburg

Wat is er zeker nodig om uit te groeien tot stad Limburg?

Naast de noodzakelijke transitie van onze Limburgse economie naar een meer kennis en technologisch gedreven duurzame economie zullen wij onze eigen ecosystemen (clusters van samenwerkingsverbanden in diverse disciplines) moeten creëren die drijven op mensen, instellingen en organisaties. Die met elkaar interageren, kennis delen, innoveren en zo de motor vormen voor duurzame groei: één van de belangrijke succesfactoren voor de economie van morgen! Dit alles moet gedijen in een hoogkwalitatieve leefomgeving met toponderwijs, uitstekende verbindingen en een hoogkwalitatief en bereikbaar voorzieningen-niveau.

Moeten er daarvoor weer nieuwe plannen gemaakt worden? Neen, de bestaan-

de plannen en instrumenten moeten enkel geactualiseerd en verfijnd worden zodat de gewenste (ruimtelijke) transitie er daadwerkelijk kan komen.

Duurzame en slimme verstedelijking vraagt een coherente en geïntegreerde aanpak over alle domeinen heen. Dit beleid heet inclusief en speelt zich af zowel op vlak mobiliteit (multimodaal), sociale cohesie (samenlevingsopbouw, betaalbaar wonen), milieu (water, energie, natuur), cultuur (podiumkunsten, musea, sport, toerisme, ...) etc. Deze transitie, steunend op een vernieuwd economische, ecologische en sociale vernieuwing vraagt een instrumentarium dat kiest voor een collectief belang in plaats van individueel belang én voor vernieuwende samenwerking die leidt tot meer samenhang.

“It’s all about the economy, you stupid”

De sluiting van Ford en andere bedrijven opvangen in deze economisch zwakke periode zal niet gemakkelijk zijn. Laat dat duidelijk zijn. Ik wil daar zeker niet naïef in zijn en met peptalk de zaken versimpelen. Maar een voorbeeld als Detroit in de VS leert mij toch wel iets.

Detroit betaalt vandaag een zware prijs voor zijn afhankelijkheid van de auto-industrie. Als gevolg van de neergang en het verlies aan banen speelde de stad in goed een halve eeuw 60 procent van haar bevolking kwijt: van bijna 2 miljoen inwoners in 1950 tot nog nauwelijks 700 000 vandaag. Hele stadsdelen verkrotten. Minder dan de helft van de straatverlichting werkt nog en meer dan de helft van de publieke parken zijn al vijf jaar gewoon dicht.

Detroit stapelde voor bijna 20 miljard dollar aan schulden op en is vandaag failliet!

Inmiddels is er een soort van crisismanager aangesteld die ondanks de grote schuldenlast toch meer dan een miljard dollar wil investeren in infrastructuur en publieke dienstverlening.

Downtown Detroit is zelfs al aan een opmars begonnen. Veel privémiddelen worden ingezet om het stadscentrum nieuw leven in te blazen.

Het traditionele Amerikaanse ondernemerschap, lang ingedommeld door een overheersende mono-industrie, keert stilaan terug in de stad. Er zijn momenteel jonge ondernemers actief die bedrijven starten waar dakloze ouders aan de slag kunnen, gefinancierd door filantropen uit heel het land. Een ander project geeft mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt kansen door de start van activiteiten in hydrocultuur en voedselverwerking. Zelfs software start-ups grijpen

hun kans, want de startkosten zijn in Detroit véél lager dan in het hightechmekeka Californië. Detroit heeft nog een gigantische weg af te leggen. Maar met de terugkeer van het ondernemerschap kan de ommezwaai snel gemaakt zijn. Deze recente initiatieven in Detroit kunnen ons zeker inspireren. De economie moet weer draaien. En zie, daar begint toch altijd weer alles mee.

Een andere inspirator is Enrico Moretti (professor economie aan de universiteit van Californië, Berkeley). Uit zijn recent boek “The New Geography of Jobs” citeer ik: ... *“Regions without an innovation cluster will find it difficult to start one. It is a chicken-and-egg problem. Specialized high-tech workers will not move to a city that does not have a cluster because it will be hard to find an employer that values their unique skills. High-tech companies will not move there because finding specialized labor will be difficult. This presents a terrible challenge for communities that have fallen on hard times and are struggling to reinvent themselves.../...”*

Ik wil hierbij dus waarschuwen om niet “in staat van ontkenning” te leven en collectief de sluipende neergang van onze regio zomaar te aanvaarden.

Ik wil hierbij dus waarschuwen om niet “in staat van ontkenning” te leven en collectief de sluipende neergang van onze regio zomaar te aanvaarden. Noch de andere kant op te kijken en te hopen dat anderen het voor ons zullen doen. De visietekst Limburg 2.24 en het SALK- rapport tonen ons de weg om de regio te revitaliseren en zelfs aantrekkelijk en sterk te maken voor de toekomst. Wij staan samen op een kruispunt in de geschiedenis van onze regio, een moment dat bepalend zal zijn voor de volgende decennia.

Laat ons dit momentum niet vergooien en nu optimistisch voortbouwen aan wat klaar ligt: onze grote sectoren (maakindustrie, logistiek, bouw, ...) moeten wij slim versterken door toegevoegde waarde te creëren. In de groeiende sectoren (zorg- en vrijetijdseconomie) moeten wij het potentieel dat er ligt op korte termijn versnellen. Ten slotte moet – door middel van langetermijnacties– voortgebouwd worden op de nieuwe kiemen die gezaaid zijn in de strategische groeidomeinen zoals groene energie, clean tech, ICT en digitale media, biotech en de creatieve industrie. Al deze acties gaan ongetwijfeld leiden naar nieuwe tewerkstelling. Waarbij het aandeel hooggekwalificeerde en geschoolde jobs een significante opbouw zal betekenen van ons “human capital” dat op zijn beurt

weer een positief effect heeft op het aantrekken van de zo gegeerde nieuwe economieën.

Naast de community vorming wordt het kapitaliseren van een doorgedreven interregionale samenwerking met partners buiten Limburg van het aller-grootste belang. Limburg, met haar unieke ligging, perifeer in Vlaanderen, maar wel centraal in de Euregio en middenin de hoogtechnologische kennisdriehoek TTR ELAt, heeft alles om een verbindend gebied te worden. Verbindend tussen de verschillende partners en verschillende disciplines. Verbindend met een “open – mind”, zich positionerend als een kwalitatieve hub voor de creatie van een innovatief groeiklimaat, maar eveneens als een structureel platform voor overleg en samenwerking. Investeren in gezamenlijke opleidingen, in duurzame innovatie die aansluit bij de marktbehoeften van de speerpuntsectoren en in oplossingsgericht overleg over arbeidsmarkt, mobiliteit, zorg, onderwijs en veiligheid moeten hoog op de agenda staan.

Onderwijs

De grondstof voor het bereiken van een hogere groei in een concurrerende economie is een degelijk uitgebouwde kennisinfrastructuur die internationaal kan wedijveren en topprestaties levert. Dit moet dan ook de focus zijn van onze universiteit en hogescholen. De lat moet hoger, onze studenten verdienen meer dan enkel een degelijke opleiding. Zij zijn voor ons – in de geavanceerde economieën – onze belangrijkste grondstof: ons “human capital”.

De zogenaamde valorisatie van nieuwe kennis – innovaties aangebracht in relatie met het bedrijfsleven – moet eveneens extra impulsen krijgen. Kennisuitwisseling tussen universiteit, hogescholen en bedrijven moet permanent versterkt worden. Evenals de strategische samenwerking met instellingen buiten onze provincie, ook dit verdient alle aandacht.

Naast de invulling van hun maatschappelijke rol – met focus op de speerpunt-domeinen en aandacht voor maatschappelijke vraagstukken – moeten de onderwijsinstellingen studenten ook gevoelig maken voor het ondernemerschap. Het aantrekken van buitenlandse gastdocenten én buitenlandse studenten is een bijkomende troef om onze concurrentiepositie, zowel regionaal als internationaal te versterken. Regionaal door aantrekking van studenten uit bijvoorbeeld

de Kempen ... internationaal door voluit in te spelen op de bestaande uitwisselingsprogramma's.

Investeren in excellent onderwijs betekent investeren in onderwijs voor iedereen. Dat begint al in de kleuterklas. De toegang tot de eerste kleuterklas moet niet alleen zeer laagdrempelig zijn, maar moet tevens gelijke startkansen garanderen voor alle leerlingen. Alle kinderen, in het bijzonder de kansarmen en deze uit achtergestelde gezinnen, moeten zo vroeg mogelijk in contact komen met de schoolomgeving. Zo voorkomen wij dat taalachterstand nog toeneemt, verminderen wij de drop-out en verhogen wij de slaagkansen en doorstromingsmogelijkheden van een brede groep leerlingen. Een belangrijke bijdrage zou hier ook kunnen geleverd worden door middel van de inzet van vrijwilligers, mensen die enkele uren per week leerlingen begeleiden en helpen in ondermeer het aanleren van het Nederlands.

Laat het vooral duidelijk zijn, naast de cruciale investeringen in het basis- en lager onderwijs moeten ook de technische en beroepsrichtingen een serieuze impuls krijgen, willen wij voldoende antwoorden kunnen geven op de behoeften die er vandaag zijn op de arbeidsmarkt. De aangekondigde onderwijsvormingen zijn alvast een stap in de juiste richting naar de herwaardering van deze technische richtingen, maar dit is maar een begin.

Tot slot blijft in het onderwijs internationalisering een belangrijke focus zelfs voor het lager onderwijs. Met het aanleren van de vreemde talen – zeker onze buurtalen – kan niet vroeg genoeg gestart worden.

Mobiliteit

Mobiliteit is een sleutelbegrip in de stad van morgen. Intern in onze stad Limburg moeten alle buurten en deelgebieden goed bereikbaar zijn. Dit niet alleen in het kader van een vlot – woon-werkverkeer, maar evenzo voor het vlot bereiken van een cultuur- en vrijetijdsaanbod als voor het aandoen van bepaalde voorzieningen die niet nabij de woonplaats zijn. Het belang hierbij van de realisatie van de Noord-Zuidverbinding en andere belangrijke wegenisdossiers die Limburg al zo lang vraagt evenals de 3 lijnen van het sneltramproject "Spartacus" zal ik in deze maar niet opnieuw onderstrepen.

Extern, buiten onze regio, moeten de knooppunten Leuven, Brussel, Antwerpen, Luik, Eindhoven, Maastricht snel bereikbaar zijn. Als wij dit niet kunnen

garanderen op korte termijn waarom zouden wij dan zelf geen verbindingen realiseren? Het provinciebestuur samen met de gemeenten? Bijvoorbeeld in de piekuren 's morgens en 's avonds een eigen directe treinverbinding naar Brussel financieren (zoals Den Haag heeft gedaan toen de Fyra A'dam – Brussel wegviel): dat zou dan de **LEX (Limburg Express) 1 om 7.10 u. en de LEX 2 om 8.10 u.** kunnen zijn als alternatief voor de manke verbindingen die de NMBS vandaag in Limburg voorziet? En 's avonds natuurlijk ook weer terug!

Verhalen

Elke stad, die naam waardig, heeft een verhaal. Liefst een hip verhaal dat tegelijk authenticiteit ademt en voortbouwt op een traditie van wat al bestond.

Cultuur kan hierbij een belangrijke drager zijn. Omdat cultuur bij uitstek verbindend en rijk aan diversiteit is. Omdat cultuur mensen samenbrengt, ruimte geeft voor kritische zin en creatief denken stimuleert. Maar bovenal omdat cultuur eeuwenlang een onmiskenbare bijdrage geleverd heeft aan de sociale, economische en menselijke ontwikkeling.

Vandaag kan cultuur als een belangrijke pijler gezien worden in de ontwikkeling van duurzame creatieve steden. Kunst en cultuur helpen ons zaken te verbeelden en kunnen verhalen formuleren. Verhalen over het verleden en het innovatief omgaan met het culturele erfgoed. Of over de toekomst om ons een artistieke, soms ideële invulling geven van wat het-leven -van-alledag zoal kan zijn. Of over de relaties met Europa en de wereld. Allemaal verhalen, die kunnen verteld worden en die zo de ziel van de stad geloofwaardig maken. Wij hebben dus in onze stad Limburg spraakmakende verhalen nodig. De kracht van een samenleving laat zich immers lezen in haar verhalen.

De kracht van een samenleving laat zich immers lezen in haar verhalen.

Limburg moet met andere woorden haar sterktes uitbuiten: het beste beeld blijft immers nog altijd dat beeld dat “authentiek is én versterkt wat al sterk is!”

Limburg kan bogen op een rijk mijnverleden dat erg bepalend is geweest voor de ontwikkeling van de provincie. De vele voormalige **mijnsites** kregen stuk voor stuk een herbestemming en staan vandaag model voor een geslaagde omslag van een vergane industriële economie naar een innovatieve en creatieve

(maak)economie. C-mine, Thorpark, B-Mine, Greenville, Energyville zijn alle succesvolle realisaties met hopelijk straks een sterk en uniek verhaal.

Dat laatste geldt eveneens voor onze open **groene ruimtes**, onze natuurgebieden, bossen en parken. Mits de uitbouw van een netwerk van groene infrastructuur en mits doelgerichte investeringen zowel in de urbane omgeving als in het versterken van de open ruimtes zelf, zal datgene wat ooit “het groene goud” werd genoemd daadwerkelijk kunnen gevaloriseerd worden. Naast een Limburgse i Clean Community misschien straks ook een i Green Community?

Als we over authenticiteit spreken, kunnen we in Limburg onmogelijk voorbij aan onze **streekproducten**. Zij vormen niet enkel een bekend label waarrond een campagne kan worden gevoerd maar kunnen morgen ook een cruciaal onderdeel zijn in de stap naar het ontwikkelen en stimuleren van nieuwe vormen van landbouwproductie en -consumptie. Het opzetten van een “eigen kweek” strategie rond streekeigen landbouwproducten waarbij de lokale biodiversiteit enerzijds en het respecteren van de korte keten (kleine ecologische voetafdruk) anderzijds als meerwaarde wordt gepromoot kan een hefboom betekenen voor de sector. De stap naar een innoverende stadslandbouw die waarde toevoegt aan verschillende maatschappelijke componenten zoals sociale duurzaamheid, economische – ecologische en ruimtelijke kwaliteit is dan niet meer veraf.

Onze publieke ruimten, vooral rond de fietsrouteknooppunten, de stations en straks rond de halteplaatsen van de sneltram, moeten slim en krachtig worden ingevuld. Goed en kwaliteitsvol ingevulde publieke ruimten geven niet alleen een identiteit maar creëren ook een belevingswaarde die op een hoge appreciatie kan rekenen van zowel gebruikers als bewoners.

Tevens moeten onze tentoonstellingenbouwers, galerijhouders, fashion & design builders durven ambitieus zijn in al de dingen die zij doen.

Maar evenzeer is er nood aan experimenteerruimtes en creatieve ontmoetingsplekken. Soms zelfs vrijplaatsen buiten het formele kader. Subculturen met een eigen logica of zelfs geen logica. Daarnaast blijft er een grote behoefte bestaan aan meer sociaal ondernemerschap en sociale innovatieprojecten die een antwoord kunnen geven op actuele maatschappelijke vraagstukken als vergrijzing, armoede, migratie en zorg.

Finaal moet Limburg inzetten op de verdere realistische uitbouw van onze eigen sport- en cultuurinstellingen zoals Z33 in Hasselt, het mijnmuseum, het

zwembad en de duiktoren in Beringen, het cable-park op Ter Hills en straks de wielerpiste en het Glazen Depot. En uiteraard graag nog vele andere. Tegelijk moet Limburg zich wagen aan het organiseren van grote internationale culturele programma's, waar mensen van overal naar toe willen komen. Een euregionale Kunst en Cultuur Biënnale of Triënnale – nu Maastricht het Cultuurhoofdstad 2018 predicaat niet heeft gehaald – zou alleszins niet misstaan. Ons straattheater en onze muziekfestivals moeten blijven aanknopen met de internationale status die zij vandaag genieten. Dat dit gepaard moet gaan met een bovenlokale regie is bijna vanzelfsprekend. Limburg zal – willen wij niet eindigen in een culturele woestijn – moeten kiezen om gezamenlijk een cultuuragenda op te stellen die zowel het aanbod van de steden en gemeenten op mekaar afstemt als er ook voor zorgt dat er voldoende gerenommeerde culturele events worden geprogrammeerd.

Tot slot heeft Limburg ook spraakmakende sportevents nodig. **De start van de Tour de France** bijvoorbeeld met aankomst in Eindhoven, dwars door Limburg, langs de Noord-Zuidverbinding, als symbool van "verbinding".

Het onderscheidend vermogen van al onze verhalen bepaalt mee onze aantrekkelijkheid. Laat ons daarin dan zeker proberen "spits" te zijn!

Sterren

Ons onderscheidend vermogen als stad hangt onder meer af van het feit dat er voldoende personaliteiten zijn die zelf onderscheidend zijn en mee glans geven aan onze uitstraling. Sterren hebben wij dus nodig, leiders in alle mogelijke maatschappelijke domeinen. Vrouwen of mannen die durven voorop lopen. Die nationaal en of internationaal erkenning verdienen omwille van wat zij zeggen of doen en vervolgens hun nek durven uitsteken voor onze regio en haar toekomst. Wij hebben met andere woorden leiderschap nodig en geen depressie. Welwillenden die durven dromen en nog geloven in onze regio. Dromers die ons een perspectief aanreiken. Op alle maatschappelijke domeinen, maar zeker in de politiek. Want ook daar is er nood aan figuren die verder kijken dan hun eigen gemeente, hun eigen partij, hun eigenbelang. Bevlogen mannen of vrouwen die visionair durven zijn en de waan van de dag kunnen overstijgen. Als er morgen politici rechtstaan die hardop over een langetermijnobjectief

**Wij hebben
leiderschap nodig
en geen depressie.**

willen spreken dan moeten wij – en bij uitbreiding de publieke opinie – ze de ruimte en de kans geven om dit te doen. Al te vaak blijft er in de publieke fora weinig ruimte voor inhoud en een intellectueel debat. Nochtans **in tijden zoals vandaag, waar de enige zekerheid de onzekerheid is**, vraagt men naar nieuwe inzichten en modellen en is men op zoek naar rolmodellen en voorbeelden. Dus als wij deze sterren en rolmodellen niet zelf in huis hebben dan halen wij ze toch gewoon naar Limburg en nodigen wij ze uit voor lezingen, symposia of congressen. Of beter nog, wij bieden hen een arbeidscontract aan. Het is de enige manier om met resultaat te bouwen aan de toekomst. Immers zonder alle soms wat wereldvreemde denkers, politici, onderzoekers, schrijvers en intellectuelen zou onze beschaving er niet uitzien zoals vandaag.

Imago

Om tot slot ècht aantrekkelijk te zijn hebben we nog een sterk imago nodig! Het Sterk Merk Limburg kan daar borg voor staan. In dit Limburg “waar ideeën groeien” is er wel degelijk een voedingsbodem aanwezig die creatief talent stimuleert. Onze gelijknamige campagne met innovatieve sterkhouders in diverse disciplines, heeft dit bewezen. Het is een uitnodiging aan creatief talent om hier verder te investeren en aan nieuw talent van over heel de wereld om Limburg anders te gaan bekijken. Hiertoe kan onze gezonde levenskwaliteit met als speerpunten ons uitgelezen groen karakter en ons streven naar klimaatneutraliteit als drager dienen. Natuur en klimaatneutraliteit als bouwstenen voor de kwaliteit van Limburg. Natuur en klimaatneutraliteit als katalysator voor een gezonde leefomgeving. In dat beeld past dan perfect het afgeleide beeld dat Limburg zich legitiem zou kunnen positioneren als dé grootste fietsstad! Misschien hét symbool voor stedelijkheid. De fiets staat immers meer en meer voor een nieuwe vorm van stedelijke levenskwaliteit en belichaamt zo het hele repertoire aan moderne vervoersmodi en nieuwe infrastructuur die zoal met het gebruik van de fiets gepaard gaan. De tweewieler in al zijn aspecten (technologie, materialen, gezondheid, sport, toerisme, veiligheid, infrastructuur) zou wel eens kunnen uitgroeien tot het stijlicoon voor de moderne stad. Een stad die wij morgen willen zijn. Moet er nog zand zijn?

**Limburg zou zich
legitiem kunnen
positioneren als dé
grootste fietsstad!**

Verbluffende toekomst

Wij hebben geen keuze en er is geen tijd meer te verliezen. De jonge generaties verwachten van ons daadkracht. Wij moeten vooruit, liefst samen en steunend op voldoende wilskracht en ambitie.

Laat ons daarom gezamenlijk groeien naar een regio die voor stedelijkheid kiest, die zich levendig, fris en energiek presenteert aan de buitenwereld. Waarbij de hernieuwde samenhang leidt tot innoverende netwerken en sterke verbindingen. Laat ons een slimme stad worden die drijft op visie, zelfbewustzijn, durf en creativiteit. Die antwoorden geeft op de meest precaire vragen en behoeften van de toekomst. Hoe zullen wij wonen, hoe zullen wij ons verplaatsen, waar halen wij onze energie vandaan en ons voedsel. Hoe gaan wij om met onze publieke ruimte, hoe plannen wij onze ruimtelijke ordening? Denken wij nog langer in homogene bestemmingen op het gewestplan? Of zit er meer kracht in de gemengde vormen en dus in sociale integratie.

Limburg moet met andere woorden het imago krijgen van een dynamische, economisch gezonde, cultureel spannende en vooral aangename woonstad. Van alle maatschappelijke actoren die zich aangesproken voelen in dit proces van transitie zijn de lokale overheden, samen met het "hervormde en afgeslankte" provinciebestuur, cruciale spelers. Zij zullen eveneens bereid moeten zijn om samen te werken, vertrekkend vanuit een compleet hernieuwd bestuursmodel en met één gemeenschappelijk doel: samen de middelen en de mensen inzetten voor de uitbouw van een vitale stad Limburg die slim en duurzaam groeit en zo welvaart en welzijn garandeert voor lange tijd, voor iedereen.

Met 850 000 (inwoners) zijn wij meteen de grootste stad van Vlaanderen.

En zoals altijd begint alles bij de mensen zelf, bij onze Limburgers. Met 850 000 (inwoners) zijn wij meteen de grootste stad van Vlaanderen. Wat een verbluffende toekomst wacht ons dan!

Toon Aerts, Diner

Toon Aerts, Factory

Toon Aerts, Diner

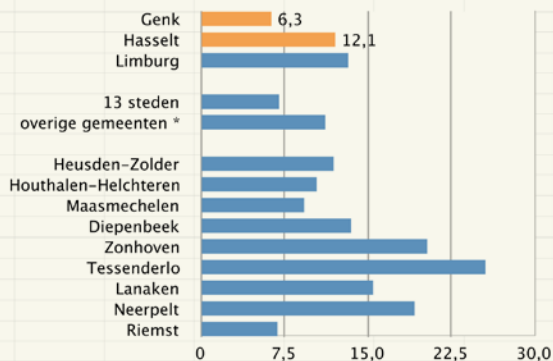
Toon Aerts, Trash

Evolutie van het totaal aantal inwoners (1991-2012)

	1991	2012	evolutie
Genk	61.376	65.264	6,3
Hasselt	66.559	74.588	12,1
Limburg	750.082	849.404	13,2
13 steden	1.484.124	1.588.483	7,0
overige gemeenten *	4.283.732	4.762.282	11,2
Heusden-Zolder	28.591	32.003	11,9
Houthalen-Helchteren	27.491	30.356	10,4
Maasmechelen	34.193	37.369	9,3
Diepenbeek	16.193	18.377	13,5
Zonhoven	17.356	20.887	20,3
Tessenderlo	14.417	18.107	25,6
Lanaken	22.168	25.599	15,5
Neerpelt	13.998	16.686	19,2
Riemst	15.219	16.265	6,9

* overige gemeenten zijn alle Vlaamse gemeenten met uitzondering van de 13 centrumsteden

Evolutie van het totaal aantal inwoners (1991-2012)
procentuele stijging t.o.v. 1991

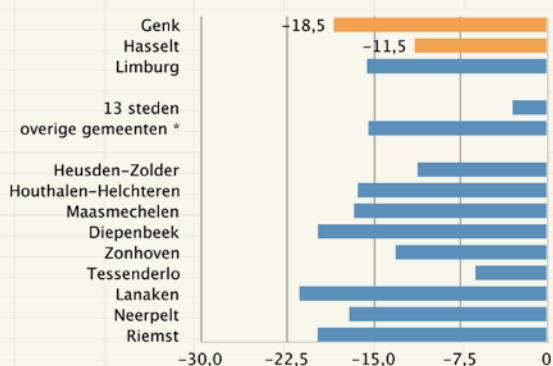

Evolutie van de inwoners van 20 tot 39 jaar (1991-2012)

	1991	2012	evolutie
Genk	20.590	16.785	-18,5
Hasselt	22.233	19.681	-11,5
Limburg	251.785	212.484	-15,6
13 steden	458.167	444.417	-3,0
overige gemeenten *	1.330.919	1.124.582	-15,5
Heusden-Zolder	9.525	8.457	-11,2
Houthalen-Helchteren	9.663	8.078	-16,4
Maasmechelen	11.647	9.699	-16,7
Diepenbeek	5.686	4.557	-19,9
Zonhoven	6.048	5.255	-13,1
Tessenderlo	4.831	4.531	-6,2
Lanaken	7.599	5.968	-21,5
Neerpelt	4.730	3.919	-17,1
Riemst	4.931	3.951	-19,9

* overige gemeenten zijn alle Vlaamse gemeenten met uitzondering van de 13 centrumsteden

Evolutie van de inwoners van 20 tot 39 jaar (1991-2012)
procentuele stijging t.o.v. 1991

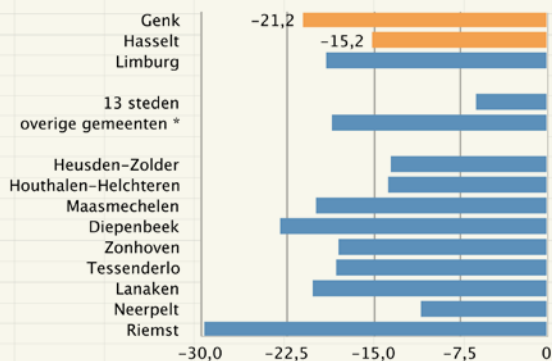
Evolutie van de inwoners van 20 tot 29 jaar (1991-2012)

	1991	2012	evolutie
Genk	10.715	8.448	-21,2
Hasselt	11.053	9.378	-15,2
Limburg	126.988	102.689	-19,1
13 steden	236.564	221.955	-6,2
overige gemeenten *	664.636	540.725	-18,6
Heusden-Zolder	4.773	4.126	-13,6
Houthalen-Helchteren	4.690	4.043	-13,8
Maasmechelen	6.005	4.803	-20,0
Diepenbeek	2.785	2.141	-23,1
Zonhoven	2.989	2.449	-18,1
Tessenderlo	2.474	2.022	-18,3
Lanaken	3.833	3.054	-20,3
Neerpelt	2.267	2.019	-10,9
Riemst	2.630	1.849	-29,7

* overige gemeenten zijn alle Vlaamse gemeenten met uitzondering van de 13 centrumsteden

Evolutie van de inwoners van 20 tot 29 jaar (1991-2012)

procentuele stijging t.o.v. 1991

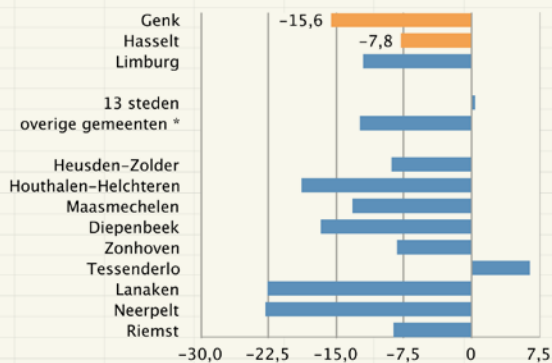
Evolutie van de inwoners van 30 tot 39 jaar (1991-2012)

	1991	2012	evolutie
Genk	9.875	8.337	-15,6
Hasselt	11.180	10.303	-7,8
Limburg	124.797	109.795	-12,0
13 steden	221.603	222.462	0,4
overige gemeenten *	666.283	583.857	-12,4
Heusden-Zolder	4.752	4.331	-8,9
Houthalen-Helchteren	4.973	4.035	-18,9
Maasmechelen	5.642	4.896	-13,2
Diepenbeek	2.901	2.416	-16,7
Zonhoven	3.059	2.806	-8,3
Tessenderlo	2.357	2.509	6,4
Lanaken	3.766	2.914	-22,6
Neerpelt	2.463	1.900	-22,9
Riemst	2.301	2.102	-8,6

* overige gemeenten zijn alle Vlaamse gemeenten met uitzondering van de 13 centrumsteden

Evolutie van de inwoners van 30 tot 39 jaar (1991-2012)

procentuele stijging t.o.v. 1991

Evolutie van de totale bevolking, de twintigers en de jonge gezinnen [2000-2012]

Gemeenten Limburg en de centrumsteden

	20-29 jaar			30-39 jaar + 0-9 jaar			totaal inwoners		
	2000	2012	evolutie (%)	2000	2012	evolutie (%)	2000	2012	evolutie (%)
Alken	1.430	1.254	-12,3	3.248	2.419	-25,5	10.900	11.315	3,8
As	941	917	-2,6	2.151	2.002	-6,9	7.213	8.004	11,0
Beringen	5.446	5.471	0,5	11.127	11.309	1,6	39.261	43.661	11,2
Bilzen	4.111	3.883	-5,5	8.395	7.401	-11,8	29.335	31.358	6,9
Bocholt	1.436	1.589	10,7	3.562	2.751	-22,8	11.887	12.729	7,1
Borgloon	1.276	1.117	-12,5	2.619	2.281	-12,9	10.116	10.495	3,7
Bree	1.880	1.964	4,5	3.704	3.514	-5,1	14.001	15.379	9,8
Diepenbeek	2.440	2.141	-12,3	4.930	4.292	-12,9	17.173	18.377	7,0
Dilsen-Stokkem	2.408	2.336	-3,0	5.183	4.773	-7,9	18.187	19.947	9,7
Genk	9.037	8.448	-6,5	17.539	15.695	-10,5	62.842	65.264	3,9
Gingelom	839	830	-1,1	2.083	2.124	2,0	7.600	8.245	8,5
Halen	1.032	996	-3,5	2.185	2.292	4,9	8.216	9.352	13,8
Ham	1.274	1.193	-6,4	2.471	2.734	10,6	9.326	10.393	11,4
Hamont-Achel	1.613	1.591	-1,4	3.788	2.928	-22,7	13.585	14.225	4,7
Hasselt	9.301	9.378	0,8	16.929	17.243	1,9	68.058	74.588	9,6
Hechtel-Eksel	1.308	1.606	22,8	3.401	2.644	-22,3	11.149	11.940	7,1
Heers	783	722	-7,8	1.749	1.715	-1,9	6.575	7.103	8,0
Herk-de-Stad	1.537	1.377	-10,4	3.241	2.926	-9,7	11.615	12.316	6,0
Herstappe							85	87	2,4
Heusden-Zolder	4.429	4.126	-6,8	8.261	7.969	-3,5	30.105	32.003	6,3
Hoeselt	1.275	1.120	-12,2	2.510	2.314	-7,8	9.133	9.588	5,0
Houthalen-Helchteren	4.143	4.043	-2,4	8.510	7.422	-12,8	29.215	30.356	3,9
Kinrooi	1.469	1.391	-5,3	3.576	2.560	-28,4	11.749	12.252	4,3
Kortesseem	1.093	1.003	-8,2	2.178	1.954	-10,3	8.010	8.400	4,9
Lanaken	2.919	3.054	4,6	6.325	5.200	-17,8	23.500	25.599	8,9
Leopoldsburg	1.814	1.973	8,8	3.682	3.635	-1,3	13.796	15.172	10,0
Lommel	4.061	3.883	-4,4	8.751	7.409	-15,3	30.433	33.409	9,8
Lummen	1.671	1.617	-3,2	3.809	3.375	-11,4	13.501	14.358	6,3
Maaseik	2.945	2.992	1,6	6.347	5.626	-11,4	22.852	24.828	8,6
Maasmechelen	5.079	4.803	-5,4	9.813	9.023	-8,1	35.430	37.369	5,5
Meeuwen-Gruitrode	1.692	1.637	-3,3	3.738	2.943	-21,3	12.513	12.960	3,6
Neerpelt	1.938	2.019	4,2	4.213	3.510	-16,7	15.378	16.686	8,5
Nieuwerkerken	899	651	-27,6	1.750	1.602	-8,5	6.483	6.691	3,2
Opglabbeek	1.367	1.176	-14,0	2.909	2.657	-8,7	9.131	10.162	11,3
Overpelt	1.604	1.818	13,3	3.495	3.260	-6,7	12.533	14.400	14,9
Peer	2.021	2.133	5,5	4.654	3.690	-20,7	15.251	16.194	6,2
Riemst	2.161	1.849	-14,4	4.047	3.736	-7,7	15.617	16.265	4,1
Sint-Truiden	4.554	4.614	1,3	9.318	8.707	-6,6	37.147	39.747	7,0
Tessenderlo	2.198	2.022	-8,0	4.536	4.495	-0,9	15.819	18.107	14,5
Tongeren	3.644	3.355	-7,9	7.540	6.648	-11,8	29.723	30.557	2,8
Voeren	444	491	10,6	1.250	795	-36,4	4.315	4.157	-3,7
Wellen	854	782	-8,4	1.907	1.858	-2,6	6.725	7.405	10,1
Zonhoven	2.511	2.449	-2,5	5.535	5.060	-8,6	18.940	20.887	10,3
Zutendaal	911	862	-5,4	1.870	1.484	-20,6	6.755	7.074	4,7
	105.788	102.676	-2,0	218.829	197.975	-9,0	791.178	849.404	7,0
Aalst	9.647	9.678	0,3	19.742	19.298	-2,2	76.313	81.853	7,3
Antwerpen	57.793	72.061	24,7	115.730	141.004	21,8	446.525	502.604	12,6
Brugge	15.151	13.894	-8,3	29.032	24.626	-15,2	116.246	117.170	0,8
Gent	32.716	39.543	20,9	59.172	67.401	13,9	224.180	248.242	10,7
Kortrijk	9.540	9.621	0,8	18.934	16.847	-11,0	74.790	75.219	0,6
Leuven	15.603	18.977	21,6	24.137	26.136	8,3	88.014	97.656	11,0
Mechelen	9.657	11.045	14,4	20.584	21.906	6,4	75.438	82.325	9,1
Oostende	7.538	7.466	-1,0	14.867	13.175	-11,4	67.279	70.284	4,5
Roeselare	7.126	7.356	3,2	14.370	13.901	-3,3	54.199	58.823	8,5
Sint-Niklaas	8.945	9.060	1,3	17.391	17.573	1,0	68.290	72.883	6,7
Turnhout	5.215	5.428	4,1	10.115	9.605	-5,0	38.596	41.572	7,7

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie - Dienst Demografie

Verwerking: provincie Limburg - Directie Mens - Steunpunt Sociale Planning

Toon Aerts, Sylvester

Colofon

Een uitgave van
Herman Reynders, gouverneur

Tekst en eindredactie
Ronald Hoebers

Grafisch ontwerp & typografie
Dion Boodts – Grafische Productie,
Informatie en Communicatie, provincie Limburg

Fotografie
Toon Aerts

Druk
Drukkerij Paesen – Opglabbeek

Papier
Olin Smooth High White, 120 gr. & 250 gr.

Lettertypes
Le Monde Livre, Le Monde Sans (Jean Francois Porchez)

Oplage
500 ex.

D/2013/5857/055

LIMBURG

www.limburg.be/beleidsverklaringen

Bibliografie

Corijn Eric, e.a. "Kan de stad de wereld red-
den." Urban Notebooks, VUB Press, 2012.

Canfyn Filip, e.a. "Duurzame stad: een radi-
cale keuze." Ruimte, vakblad van de Vlaamse
vereniging voor Ruimte en Planning, nr. 15,
Antwerpen, 2012.

De Bruyn Joeri, e.a. "Zaaien op beton." Die
Keure, Brugge, 2001.

Dijksterhuis Edo. "Slimme steden." Business
Contact, Amsterdam, 2008.

Florida Richard. "The rise of the creative class."
New York, Basic, 2002.

Mak Geert. "Reizen zonder John." Amsterdam,
Atlas Contact, 2012.

Moretti Enrico. "The new geography of jobs."
Marines Books, 2013.

Renard Peter. "Een eeuwenoud recept". Ruim-
te, vakblad van de Vlaamse vereniging voor
Ruimte en Planning, nr. 15, Antwerpen, 2012.

Stouthuysen Patrick, e.a. "The state of the city,
the city is the state." VUB Press, 2007.

